

Sabiedriskais transports – daļa no pilsētas vēstures. 6. stāsts.

Kas gan būtu sabiedriskais transports bez autobusa! Kurp tie veduši pasažierus pirms 100 gadiem un kāda bijusi apkalpošana? Par to stāstīsim šajā stāstā. Un ja kādam lasītājam arī ir atmiņu stāsts vai piedzīvojums, kas saistīts ar sabiedrisko transportu, aicinām dalīties ar to, rakstot mums e pastā vreiss@ventspils.lv.

Sabiedriskais transports mūsdienu izpratnē Ventspilī pastāv jau gandrīz 100 gadus - regulārie pasažieru pārvadājumi pilsētā tiek nodrošināti, sākot no 1924. gada. Tolaik tas ir privāts bizness, un, lai ar to nodarbotos, bija jāsaņem pilsētas valdes atļauja. Starp četriem autobusu īpašniekiem konkurence droši vien bija sīva, jo izsniegto atļauju skaits bija ierobežots, un tās varēja saņemt tie, kam piederēja vismaz divi autobusi.

Ventspils centrālā autobusu pietura visu šo laiku atrodas vienā vietā – pilsētas centrā – Ganību, Kuldīgas un Lielās ielas krustojuma tuvumā jeb tā dēvētajā Siena tirgū. Tur pirms 100 gadiem sākās un beidzās visi trīs autobusu maršruti. Jāsaka gan, ka maršrutu skaits laika gaitā ir mainījies, taču pietura savu atrašanās vietu saglabājusi

un galvenie autobusu kursēšanas virzieni palikuši iepriekšējie. Viens maršruts brauca no Kuldīgas ielas līdz dzelzceļa stacijai, otrs – Gāliņciema virzienā, bet trešais – Vasarnīcu ielas virzienā. Taču tas nenozīmē, ka katru maršrutu apkalpoja savs autobuss! Iesākumā viens autobuss pēc kārtas apkalpoja visus maršrutus. Taču jau toreiz gan pilsētas valde, gan autobusa īpašnieki rūpējās par pasažieru ērtībām un autobusu pieturās izvietoja kustības sarakstus.

20. gadsimta 30. gados autobusu biļete Ventspilī maksāja 40 santīmus. Vai tas ir daudz vai maz – spriediet paši. Labu piemēru var atrast Vizmas Belševicas stāstā “Divi lati”, kurā mazā Bille, kam tēvs iedevis 2 latus, kopā ar draudzeni dodas uz atrakciju parku. Par šo naudu viņa vairākkārt iegādājas 2 biļetes uz karuseļiem, maksā par kārumiem un limonādi un nopērk saldējumu – ciemkukuli mammai. Rēķiniet un spriediet paši, vai biļetes cena ir augsta vai zema.

Šajā laikā ventspilnieki var doties arī uz citām pilsētām. Ja nav žēl šķirties no 5 latiem, ar starppilsētu autobusu var aizbraukt līdz Kuldīgai, bet par 7 latiem - jau nedaudz tālāk – līdz Liepājai. Tiesa, autobusi nebūt nebija tādi kā šodien. Kondicionieris un mīksts, atlaižams krēsls toreiz nevienam pat sapņos nerādījās. Tāpat bija jāreķinās, ka autobuss kursē tikai vienreiz dienā, tāpēc bija jādomā, kur pārlaist nakti Kuldīgā un Liepājā. Zināms, ka 1938. gadā autobuss plkst. 7 no rīta izbrauca no Kuldīgas (jo piederēja šīs pilsētas uzņēmējam), un atpakaļ devās plkst.16. Brauciens vienā virzienā ilga aptuveni 2 stundas. Tāpat pasažieriem bija jāreķinās ar laika apstākļiem, kas varēja būtiski ietekmēt satiksmi.1938. gada 5. februārī laikrakstā “Ventas Balss” publicēta informācija, kas liecina – biezā sniega dēļ starppilsētu satiksme bijusi slēgta pat vairākus mēnešus – no 4. decembra līdz 4. februārim.

Arī satiksmes drošībai un pasažieru pārvadāšanas noteikumu ievērošanai tolaik netiek pievērsta pietiekami liela uzmanība. Tā laika presē atrodamas ziņas, ka nereti, īpaši vasarā, kad braucēju daudz, pieprasītajos maršrutos autobusā ar 16 sēdvietām tiek vesti pat 30 pasažieri, kas sēdējuši viens otram klēpī. Un vēl kādi 4 vai 5 pasažieri atradušies arī šoferā nodalījumā. Nu gluži kā siļķes mucā! Tajā pat rakstā minēts, ka kāds autobusa īpašnieks par šoferi bezatbildīgi nozīmējis 19 gadus vecu jaunekli bez braukšanas tiesībām. Vājo braukšanas prasmju dēļ viņš izraisījis sadursmi ar pretimbraucošo auto, autobuss iebraucis grāvī un cietuši vairāki cilvēki.

Arī toreiz kontrolējošās iestādes pārbaudījušas, vai maršruta autobusi ievēro kustības laikus, un par pārkāpumu autobusa īpašniekam varēja piemērot sodu līdz pat 100 latiem.

Tā, lūk, brauca pirms simts gadiem. Nav svarīgi kā – galvenais, lai vispār varētu braukt.

Ar 2012.gada izstādes materiālu par autobusiem iespējams iepazīties [ŠEIT](#).

